

Asia: VN/335/2019-OM-118

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Karjalan liitto pitää hyvänä, että kalatalousvelvoite tai kalatalousmaksu voitaisiin jatkossa sisällyttää myös sellaisiin vanhoihin vesitalouslupiin, joissa velvoitteita ei ennestään ole. Samalla vastuiden ja kustannusten tulisi jakautua oikeudenmukaisesti kaikkien toimijoiden kesken. Nykyinen vesilaki on sallinut kalatalousvelvoitteen tai -maksun määrittämisen vain silloin, kun se on alun perin sisältynyt lupaan. Velvoitteiden lisääminen jälkikäteen on ollut mahdollista vain hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa.

Voidaankin todeta, että valmisteltu hallituksen esitys vesilain muuttamisesta poistaa ensimmäistä kertaa vesilupien ”koskemattomuuden” nollavelvoitelaitoksissa ja mahdollistaa kalatalousvelvoitteiden asettamisen ympäristötavoitteiden nimissä – samalla vaarantamatta kohtuuttomasti elinkeinotoimintaa, kuntataloutta tai energiahuoltoa.

Esitys vastaa myös vaelluskalakantojen elvyttämisen kansallisiin tavoitteisiin, EU:n vesipuitedirektiivin velvoitteisiin sekä EU:n ennallistamisasetuksen edellyttämiin toimiin virtavesien ekologisen tilan parantamiseksi.

Etelä-Karjalan alueella sähköntuotannossa olevat vesivoimalaitokset sijaitsevat Vuoksen vesistössä Imatralla, Imatrankosken vesivoimalaitos n. 192 MW ja Tainionkosken vesivoimalaitos n. 66 MW. Etelä-Karjalassa vesivoiman osuus sähköntuotannosta on noin 45% ja sähkönkulutuksesta noin 35%. Etelä-Karjalassa on aiemmin ollut pieniä vesivoimalaitoksia Hiitolanjoella: Ritakoski, Lahnasenkoski ja Kangaskoski. Ne ovat olleet alle 1 MW luokkaa, ja ne on purettu sähköntuotannosta sekä kosket ennallistettu 2020-luvulle tultaessa.

Etelä-Karjalassa toteutettu Hiitolanjoen voimalaitosten purkaminen ja joen palauttaminen lohijokeksi on yksi Suomen merkittävimmistä virtavesikunnostuksista viime vuosikymmeninä.

Hiitolanjoki on Etelä-Karjalan ainoa luonnollinen reitti Laatokkaan ja siten kriittinen järvilohen, järvitaimenen ja muun vaelluskalaston lisääntymiselle. Hiitolanjoki toimii nyt vapaasti virtaavana lohijokena, joka mahdollistaa vaelluskalojen nousun ensimmäistä kertaa noin 120 vuoteen. Alue on muuttunut merkittäväksi luontomatkailukohteeksi. Hiitolanjoen voimaloiden purku rahoitettiin maa- ja metsätalousministeriön Nousu-ohjelman, EU-tukien, Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön,

Rautjärven kunnan, yrityslahjoitusten, säätiöiden, järjestöjen ja yksityisten lahjoittajien yhdistelmällä.

Vaelluskalojen kulkuesteiden purkaminen on tärkeää. Kunnostettavia virtavesiä on paljon Suomessa. Tässä asiassa Etelä-Karjala on toiminut edelläkävijänä.

Sikanen Satu
Etelä-Karjalan liitto

Lantta Jari
Etelä-Karjalan liitto